

Лошо пише и да се помисля кой кой отъ "начала-та" си когато е прав

МАКЕДОНИЯ

ЛИСТЪ ЗА ПОЛИТИКА, КНИЖЕВНОСТЪ И ТЪРГОВИЯ.

Κακὸς τὸν πρῶτον καὶ ἀπὸ τοῦ τῶς ἀρχῆς τοῦ, ὅταν εἴπῃ: ἄρα.

МАКЕДОНИЯ излиза за сега веднъж на недѣля въ сѣбота. — Цѣна припла-
тена за година 4 бълв. меджидіи за въ
Цариградъ, а петъ за по въз на всякъдъ —
за шестъ месеца 2 1/2 за въ Цариградъ, а за
по въз на всякъдъ 3. — За три месеца 1 1/2
бълв. меджидіи за всякъдъ.

Писма не освободени отъ пощенскъ платъ
и нарочани за вѣстникъ не сѣбружени
са приплащатъ-тъ не са приематъ.

Подписка-та на спомощес пованіята ста-
ва въ Цариградъ при Редактора и издателя
на **МАКЕДОНИЯ** П. Р. Славейкова при
Одус-Каніж № 68. Статии и писма за об-
щеполитни работи поимстватъ се безъ пла-
тъ а за частни извѣстия плаща се по 2
гр. редатъ, а кога се повтори по грошъ.

Подписка на спомоществованіа ставатъ
при определенъ по въз настоятели, които
и отговарятъ за вѣстникъта.

ТУРЦИЯ И ГЪРЦИЯ.

Кое е положението и ролята на Гър-
ция въ ново време? Искренна и пра-
ведна ли е програмата на онзи тѣм-
на партиѣ, която проповѣдва сближе-
ніето и сръзването или съ Турция?

I

Г. Емилъ Бюрнуфъ въ една статіѣ,
подъ заглавие *Гърция въ 1869*, въметена
въ *Revue des deux mondes* (отъ 15 Мия), ра-
зисква състояніето на днешна Гърция и
означава крагътъ на нейнитъ възможни
допогванія. Ний пѣямы наитрение да се
бавимъ тука съ онъзи частъ отъ неговото
произведение, което се занимава съ у-
чественното и учебното състояние, както и
съ търговскитъ и индустриалнитъ интересъ
на Гърция; но ще се ограничимъ да
представимъ само неговитъ въззрѣнія ко-
лото за крагътъ на политическото ѣ
движение.

Въ това име Г. Емилъ Бюрнуфъ срѣв-
нява Гърция съ Шемонтъ прѣди 1859.
Както свободнитъ учреждения на послѣд-
нитъ привличали другитъ части на Ита-
лия, тъй и днешна Гърция поради сѣлж-
та причинъ упражнявала естествено вѣ-
лие върху съседнитъ си земи. И като
минува повърхностно причинитъ, които
възбранили на Гърция да испѣли своѣ-
тъ мисіѣ до толкозъ колкото Шемонтъ,
зазира се на главнитъ точки на които
посвѣщава повече редове: „На крайтъ
на пѣтитъ, казва той, мнозина сѣзиратъ
Цариградъ, както тои Италиянитъ виждатъ
Римъ; но не е вѣротно, Цариградъ за мно-
го още вѣрне а коже бы и никога да не
падне въ принадлежностъ на Гърция, до
дѣто сѣдбата на Римъ е да стане прѣс-
толенъ градъ на Италия. Цариградъ ни-
кога не е былъ друго що, освѣнъ една
Гръцка Колонія; не сѣ Гърцитъ които го
направихъ за срѣднѣ (центр) на едно
царство, то бѣхъ Римскитъ цесари; тѣ
и въведохъ въ него своето правление и
свои управители. Градътъ не носѣ даже
гръцко име; когато той загуби вѣхтото
си Тракийско име Византия,* зе Латинското
име на едного отъ Римскы-тъ императо-
ры. Неговото население было е смѣсъ отъ
всѣхъ народы, смѣсъ, въ който както са
види Гърцитъ никога не сѣ съставили по
голтѣмъ частъ, и дѣто тѣхнитъ хубавъ
языкъ сѣ измѣни въ единъ истиненъ
(langue). Днесъ той е още населенъ съ
люди отъ всякаво племе; жителството
му сѣ всѣкачи, казватъ, до единъ милионъ
души, между които 1/10 часть едѣмъ
да е гръцки или погрѣшена. И тъй нито
исторіята, нито народностъта предава право
на Гърцитъ да грамзятъ за Цариградъ:..
*Остава върота; но ако Цариградскитъ
патріархъ е първитъ епископъ въ Ис-
токъ, или поне има претенци да е то,
той не е му Пана...*

„Споредъ това Цариградъ на ника-
къвъ начинъ не стои въ сѣлшото отноше-
ніе къмъ гръцкитъ племена, както що е
Римъ къмъ Италиянитъ. Елиинитъ захва-
щатъ да проумѣватъ това: „великата и-
дея“ устѣпа непрѣстанно и сѣ промѣ-
нява; тѣ виждатъ че Цариградъ не може
да стане тѣхенъ главенъ градъ освѣнъ
чрѣзъ единъ побѣдъ и четазъ побѣда ста-
ва все повече и повече невъможна. Това
не бы было тъй, ако тозъ градъ бѣше
наистинѣ гръцкый градъ по той не е
това, и не е никакъ приво, што Гърцы-
тъ да го притяжаватъ съ исклучение на
другитъ народы и на днешнитъ притяжа-
тели. При това не е само таа побѣда

химера: Гърция въ днешното си състоя-
ніе не може да мысли да прѣвземе нито
една провинція, нито единъ островъ. То-
ва го показа критското вѣстаніе; ели-
низитъ цѣленичакъ му прати помощи;
то пріе и отъ Истокъ и отъ Западъ; гръц-
кото царство не само що му помогна съ
люди, съ припасы и съ пары, но то пріе
и прѣхрани прѣзъ двѣ години до 30,000
прѣбѣжцѣ жени и дѣца. При всичко то-
ва въ день-тъ когато вѣстаніе то чу у-
коръ-тъ на Европѣ, — прѣстана, тогазъ
гръцко-то царство направи смѣтка за
изворы-тъ си и сѣ видѣ лишено отъ
припасы, отъ расположителѣ войска, отъ
пары и отъ кредитъ.

Слѣдъ това толкозъ истинно колкото
безпристрастно оцѣненіе, писателътъ до-
казва реакціята на духовитъ въ Гърция
и то сѣ слѣдующитъ редове: „Вѣстни-
цитъ, които прѣди конференціята въ Па-
рижъ, неговорехъ за друго освѣнъ за
войскъ и побѣды не искахъ вече друго
освѣнъ насърчаніе въ земледѣліето, по-
тънканіето на разбойничествата, редѣтъ
въ финансиитъ, ученіето на искусствата и
художествата, привеніето на пѣтица, на
железници и на каналы.

Ний послѣ ще поговоримъ върху про-
глашеніето това прѣобрашаніе на духо-
витъ, а сега нека послѣдѣмы Г. писате-
ля, който въ земѣтъ на заровенитъ златъ
сѣнъ на Гърцитъ, отваря ново поле, оз-
начава новъ крагъ, сочи на новы лавро-
вы вѣнци. „Гърция а частно Атина, каз-
ва, държи едно отъ найдобритъ геогра-
фическы мѣстоположенія въ Европѣ,.....
Защото та сѣ трѣиото си пространно
пристанище, което е добръ закрыто, на-
мира се върху онъзи отъ тритъ главны
артеріи на свѣтската търговія, на коѣ-
то става най голѣмо движение и коѣ-
то е най вече напредѣла въ образованіето.
А ти е оная права линія която слиза за
Суезъ, като минува прѣзъ Италия и А-
дриатическото море отъ Бриндизъ до А-
влона (по долу отъ Драчъ); а отъ тамъ
прѣзъ Епиръ, Акаріаніѣ, Етоліѣ и по
бръгътъ сѣрѣмо Мореѣ стига до Коринт-
скитъ каналъ. А отъ тамъ прѣзъ Суезъ-
скитъ каналъ за Индіѣ, Китай и Японіѣ.

Но за да сѣ допѣне тазъ линія нека
да сѣ доискара пѣтитъ който минува подъ
горѣтъ Монъ-Сени, а то ще стане въ
1871, и да сѣ направи жельзнитъ пѣтъ
отъ Атина до Авлона, което както до-
казва Г. Е. Бюрнуфъ небыло мѣчно спо-
редъ сѣгодностъ на равнинѣтъ на земѣ-
тъ; и тогазъ „Нирейското пристанище
ще стане една отъ главнитъ сѣдиннитѣ
ны точки на поморекото движение въ Ис-
токъ, и една отъ най-важнитъ гла-
вы на линіѣ на великитъ жельзны пѣ-
тица въ Европѣ.

„Цѣла Европа сѣ интересува въ това
дѣто такъзъ една работа да сѣ испѣли;
и ако правителствата помогнатъ на Гърция,
то ще бѣде за тѣхъ най-доброото срѣв-
ство да покажатъ че сѣ наистинѣ нейны
покровители. Елиинитъ треба да на-
правятъ първѣтъ стѣпка за да сѣ согла-
сатъ съ Султанитъ.“ На което съглася-
ваніе, главната причина, споредъ Г. пи-
сателя на статіѣтъ, е Русіѣ, която сѣ
трудѣ да прѣвземе Цариградъ; и „ако
русскитъ фрегати го прѣвзематъ, Гърция,
подиръ Султантъ, была бы най-напредъ
сѣспана; нейнитъ пристанища бы слу-
жили за уточниче на това кораберство,
което ще бѣде въ вѣчнѣ борбѣ съ За-
падъ, и едно непонятна бѣркотія ще сѣ
породи въ търговіѣтъ на свѣтътъ.“

Колкото пакъ за усѣвършеніето на дѣр-
жавѣ на Гърция, което както

е сега, необѣщава да има твърдъ голѣмъ
важностъ, сто какъ сѣ изражава. Г. Е.
Бюрнуфъ: „Когато мирътъ отъ тазъ сѣра-
нѣ (отъ кѣдъ Гърция) бѣде осигуренъ
нему (на Султану) нищо нѣма да го вър-
же вече съ нѣкои островы и съ нѣкои
другы провинциѣ, които сѣ намиратъ на
великитъ юженъ пѣтъ, а не на онзи кой-
то минува прѣдъ главнитъ му градъ;
моралнитъ силы ще ги дадатъ на Гър-
ция, както що ще дадатъ Римъ на Ита-
лиѣ.“ А въ слѣдующитъ думы Г. Емилъ
Бюрнуфъ като да е искалъ да събере всѣ-
кѣтъ силѣ на своитъ въззрѣнія и да ги
изрече въ кратцъ: *Но това неможе до-
воимо да сѣ нахвали разумностъта и
правотата на мыслитъ на пѣзлици кои-
то издаватъ вѣстникъ Неологосъ въ Ца-
риградъ, и които сѣ си зели за зада-
нѣтъ да спрѣтъ напредѣніето на пан-
славиститъ като приуготовляватъ единъ
сюзъ между Гърция и Турция.* Но то
е което е и направило да сѣ излѣже тол-
козъ жалко писателътъ, и то е което отъ-
крыва голѣмъ распротъ въ обстоятелства-
та, распротъ който неговото непознава-
ніе на работитъ е оставило незапѣленъ.

II

Панславизмъ! дума колкото умраза
толкозъ и ужасна, защото станѣ на мо-
да да сѣ спомянува та съ отвращеніе
отъ едни и съ трепетъ отъ други, но и
еднитъ и другитъ едѣла иѣ знайтъ що е
за нѣщо тази дума, и твърдъ малко ще
бѣдѣтъ онѣзи които да сѣ сторили тру-
дѣтъ да впикиятъ по добръ въ значе-
ніето и: по просто така едни иѣ прѣгова-
ритъ, когато ще говорятъ за Русіѣ, ка-
то за плашило което имъ е оживѣло на
сърдцето, а другы иѣ умышленно подмѣ-
татъ, когато ще говорятъ за другы нѣкои
славянскы племена съ намѣреніе да зада-
дѣтъ страхъ на другы отъ сюзничество-
то на които иматъ пуждѣ въ политиче-
скитъ си съображенія, никой обаче не
зея въ вниманіе, какъ и самы тѣзи за
панслависты обвиняваны сѣ първитъ и
естественни противници на тази грозѣ
идеѣ и то по най-простѣтъ причинѣ на
свѣтътъ: — Защото нѣма мыслитъ въ той-
зи свѣтъ такъзъ глауаво смѣшество едно
даже а не и милионы такъвы, които да
обычатъ другыго повече отъ себе си, както
си прѣдполагатъ клеветницитъ наши че
Българитъ, или кое да е друго славенско
племе, може да обыча Русіѣ повече отъ
себе си. Малкитъ усѣхъ на пангерма-
низитъ още повече заблуди малоразу-
мивитъ страхливцы съ възможнѣ осѣще-
ственіе на тѣзи химерическѣ идеѣ и на-
прави ги да треператъ отъ нѣкъ безъ да
зематъ въ вниманіе великитъ и непрохо-
димитъ прѣграды, които естество отъ едни
странѣ и обстоятелствата отъ другъ сѣ
повдигатъ и все повече повдигатъ проти-
ву осѣщественіето и. Трудното дѣло на
пангерманизитъ трѣба да докаже не-
възможностъта на панславизитъ, който
нѣма да слива малкы господарства отъ
единъ народъ и единъ языкъ и едѣла ин-
тературѣ, по разны и голѣмы народы съ
особени языцы, особенѣ литературѣ, о-
собенъ характеръ и обычаи. сѣ особенъ
развитіе, съ особенѣ исторіѣ съ о-
собени интересы, тежненія и стремленія.

Писателътъ отъ когото заехмы горни-
тъ за Гърцитъ свѣденія, види сѣ и той
заразенъ отъ руссофойѣтъ който при-
криватъ днесъ подъ благолѣпното назва-
ніе панславизмъ, умозаклученіята му по-
казватъ че той принадлежи на разрядѣтъ
на онѣзъ люде които неразличаватъ ду-
мѣтъ панславизмъ отъ Русіѣ, но ги
замѣняватъ по волѣтъ си, свѣдѣлства

на това може да намѣри нѣкой на много
мѣста въ неговото произведеніе. Но кол-
кото че сѣ кривы и безумствы самытъ
тѣзи неговы умозаклученія, толкозъ пове-
че е криво и безумствено туй дѣто сѣ
позволятъ той сѣщитъ тѣзи свои въззрѣ-
нія да ги приписва и на *Неологосъ*, у
кого то малко по наблюдателенъ читатель
не бы сѣ забавилъ да открие въззрѣнія
въсѣхъ противоположны на тѣзъ какъто
изважда ерѣнецѣтъ писателъ. *Неологосъ*
който както е извѣстно сѣ обиви проти-
вникъ на Русіѣ не по напредъ отъ про-
паданіето на Критскѣтъ революціѣ, като
источава остритъ си стрѣлы противъ Рус-
сіѣ не забравѣ да тури до московцитъ
и Българитъ, които собсѣнно има за цѣлъ
да порази, за което нарочно ги и турѣ,
въ станѣтъ на Русіѣ или на панславиз-
митъ коѣго е все едно. Тактиката на
Неологосъ, колкото е по неправедна тол-
козъ е по лукава, понеже крѣче своитъ не-
чисты мысли задъ едѣкъ привидѣтъ логи-
чностъ, която ввежда въ заблужденіе мно-
го свѣтлы по малко опыты умове.

Емилъ Бюрнуфъ е чистъ отъ тойзи
грѣхъ той нищо не поменува за Бълга-
ритъ той сѣ вижда да не е проникналъ
въ злобното наитрение на Гърцитъ кле-
ветници за това и хвалы тѣхнитъ под-
вигъ. Ако той бы сѣ догадилъ и най-
малко за нечистѣтъ имъ цѣлъ, това бѣ
доста да го просѣвѣти и да му покаже о-
сказателно че партіята на *Неологосъ* ко-
то сѣ е зела да проповѣдва сближеніето
между Турция и Гърция, е далечъ отъ
да е признала истинѣтъ-тъ на онѣзъ
неговы въззрѣнія, че ти не е ни най-мал-
ко прѣначила своѣтъ цѣлъ, не сѣ е ни
най-малко отчуждила отъ нечиститъ си
прѣдначертанія противъ Цариградъ, по
всѣчко което е направила е: дѣто е про-
мѣняла тактиката си, за да покрѣе до-
погваніята си, и умножила е ревностъ-тъ
си за да шашардиса повече домакны и
пріятелѣ му, споредъ турскѣтъ поговор-
кѣ, *„набулѣ харѣжъ ефѣсийи шашарѣ.“*
Бѣйтъ на голѣмъ неопытностъ е у то-
гозъ който бы сѣ полѣгалъ да помысли че
има грѣкъ на свѣтътъ, който може да сѣ
убѣди че Цариградъ не е гръцки и не о
за гръцкитъ; и голѣмо неразбираніе въ
политикѣтъ бы показалъ тозъ който бы
си допустилъ да повѣрѣва че гръцитъ бы
были способни, да сѣ отрекатъ отъ ви-
зантійското царство, като отъ такъзъ ко-
ето сѣ произвеи Римскы цесари? А тол-
козъ повече ако бы помыслилъ това за
редакторитъ на *Неологосъ*, които въ по-
френчанинитъ си листъ *„Le fars des Bos-
phors“*, не сѣ прѣстанѣли още отъ да про-
повѣдватъ за неотразимы своитъ върху
Цариградъ притязанія. „Що сѣ станѣли
онѣзи многобройни Римляни, онѣзи дво-
ринѣ, онѣзъ сенаторы, които бѣхъ сѣ на-
станили въ Византиѣ съ Константинъ ве-
ликаго? Дѣ бѣхъ тѣ въ времето на И-
вана Палеолога, когато народѣтъ искаше
да убива съ камѣне онѣзъ които му го-
ворехъ за прѣбладаніето на пѣтица? —

„Всѣчко, всѣчко, (казватъ тѣ въ членѣтъ
си отъ 4-й брой) сѣ е удавило въ мо-
рего на елинизитъ.“ Бѣйтъ ли е това
на покаяніе и на отречение на Гърцитъ
отъ Цариградъ? Редакторитъ на *Неоло-
госъ* които говорятъ това, заслужаватъ ли
похвалитъ за чиннитъ си искренъ под-
вигъ за сближеніето на гръцкитъ съ Тур-
цитъ? Г. Емилъ Бюрнуфъ като зема за
чистѣ монетѣ тѣзи нечистѣ ревностъ на
партиѣтъ на *Неологосъ* и на сегашнитъ
„Le fars des Bosphors“ види сѣ да не е
проникналъ въ замыслѣтъ на Гърцитъ: о-
жесточеніята борба на тѣзи партиѣ про-

*) Византи — Византъ, което означува: страна задъ

